

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “การเปิดรับสื่อ ความรู้ และการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อสตรี ของผู้หญิงในเขตกรุงเทพมหานคร” มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงต่อสตรี ระดับความรู้ที่มีต่อปัญหาความรุนแรง และพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อสตรีของสตรีในเขตกรุงเทพมหานคร

และเพื่อตอบวัตถุประสงค์การศึกษาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้ได้ตั้งสมมติฐานไว้ดังนี้

1. คุณลักษณะของประชากรศาสตร์ของสตรีในเขตกรุงเทพมหานครที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงต่อสตรีแตกต่างกัน

2. คุณลักษณะของประชากรศาสตร์ของสตรีในเขตกรุงเทพมหานครที่แตกต่างกัน จะมีระดับความรู้เกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงต่อสตรีแตกต่างกัน

3. คุณลักษณะของประชากรศาสตร์ของสตรีในเขตกรุงเทพมหานครที่แตกต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อสตรีแตกต่างกัน

4. การเปิดรับสื่อเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงต่อสตรีของผู้หญิงในเขตกรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงต่อสตรี

5. ความรู้เกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงต่อสตรีของสตรีในเขตกรุงเทพมหานครมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อสตรี

6. การเปิดรับสื่อเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงต่อสตรีของผู้หญิงในเขตกรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อสตรี

โดยการศึกษาครั้งนี้ ได้ใช้วิธีการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ในรูปแบบการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสุ่มตัวอย่างประชาชนที่มีภูมิลำเนาและอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป จำนวน 400 ตัวอย่าง โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และเชิงวิเคราะห์ในการศึกษาตัวแปรต่าง ๆ ซึ่งพบผลดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 26-35 ปี สำเร็จการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาตรี อาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน มีรายได้เฉลี่ย/เดือน อยู่ระหว่าง 10,001-15,000 บาท

การเปิดรับสื่อและเนื้อหาข่าวสารความรุนแรงต่อสตรีของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เคยดูข่าวสารเกี่ยวกับความรุนแรงต่อสตรีจากโทรทัศน์ ประมาณ 3-4 ครั้ง/เดือน รับชมจากโทรทัศน์ช่อง 3 มากที่สุด รูปแบบที่นำเสนอจะเป็นรายการข่าว และเนื้อหาจะเป็นเรื่องสตรีถูกข่มขืน หรือทารุณกรรม มากที่สุด

ส่วนสื่อ หนังสือพิมพ์ เป็นสื่อที่กลุ่มตัวอย่างเปิดรับรองลงมา โดยอ่านข่าว 3-4 ครั้ง/เดือน และหนังสือพิมพ์ที่กลุ่มตัวอย่างอ่านมากที่สุดคือ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ลักษณะรูปแบบในการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับความรุนแรงต่อสตรีที่พบจากหนังสือพิมพ์นั้น พบว่าถูกนำเสนอในลักษณะข่าว มากที่สุด โดยข่าวที่เสนอส่วนใหญ่เป็นข่าวสตรีถูกข่มขืน หรือ ถูกทารุณกรรมเช่นเดียวกับโทรทัศน์

และสื่อวิทยุเป็นสื่อที่กลุ่มตัวอย่างเปิดรับน้อยที่สุดในบรรดาสื่อมวลชน โดยพบว่า กลุ่มตัวอย่างฟังข่าวสารเกี่ยวกับความรุนแรงต่อสตรีจากวิทยุ 1-2 ครั้ง/เดือน จากทั้งคลื่นสถานีวิทยุ AM และ FM แต่ไม่สามารถระบุคลื่นได้ ลักษณะรูปแบบในการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับความรุนแรงต่อสตรีจากวิทยุก็จะเป็น รายการข่าวเช่นกัน โดยข่าวที่รับฟังคือ ข่าวถูกข่มขืน/ทารุณกรรม

ทางด้านสื่อบุคคลนั้น พบว่า กลุ่มตัวอย่างได้พูดคุยกับเพื่อนร่วมกลุ่มอาชีพในเรื่องเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงต่อสตรีมากที่สุดประมาณ 1-2 ครั้ง/เดือนโดยเรื่องที่พูดคุยกันจะเป็นสตรีถูกข่มขืน/ทารุณกรรม

รองลงมาคือคนในครอบครัว/ญาติพี่น้อง โดยมักจะคุยกันประมาณ 1-2 ครั้ง/เดือน และสำหรับเรื่องที่พูดคุยคือ เรื่องสตรีถูกข่มขืน/ทารุณกรรม

ต่อมาอีกกลุ่มที่กลุ่มตัวอย่างเคยคุยเรื่องปัญหาของสตรีคือ กลุ่มเพื่อนบ้าน โดยมักจะคุยกันประมาณ 1-2 ครั้ง/เดือน และเรื่องที่พูดคุยก็จะเป็นเรื่องสตรีถูกข่มขืน/ทารุณกรรม เช่นกัน

สำหรับเจ้าหน้าที่สังคมสงเคราะห์ หรือเจ้าหน้าที่มูลนิธิช่วยเหลือสังคม เป็นกลุ่มที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยพูดคุยเกี่ยวกับปัญหาของสตรีด้วย พวกที่พูดคุยจะพูดคุยประมาณ 1-2 ครั้ง/เดือน โดยเรื่องสนทนาจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับ กฎหมายคุ้มครองสิทธิสตรี/กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงต่อสตรี

ส่วนเรื่องของระดับความรู้เกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงที่กลุ่มตัวอย่างมีนั้นพบว่า ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างมีความรู้อยู่ในระดับปานกลาง

และสำหรับการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อสตรีนั้นพบว่า อยู่ในระดับน้อยมาก มีบางส่วนที่เคยแจ้งตำรวจเมื่อพบเห็นเหตุการณ์สามีทำร้ายภรรยา และบางส่วนได้แนะนำหน่วยงาน/มูลนิธิที่ให้ความช่วยเหลือ โดยได้แนะนำมูลนิธิปวีณา หงสกุลเพื่อเด็กและสตรี มากที่สุด เนื่องจากมูลนิธิดังกล่าว มีความน่าเชื่อถือ ส่วนการมีส่วนร่วมอันได้แก่ การบริจาค

เงิน การช่วยเผยแพร่ความรู้ให้ข้อมูลเรื่องความรุนแรงแก่ผู้อื่น การเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครนั้น พบว่าแทบไม่มีเลยหรือมีน้อยมาก

และความบ่อยครั้งในการเข้าร่วมสัมมนาเกี่ยวกับปัญหาสตรีที่เกิดขึ้นในสังคมนั้น กลุ่มตัวอย่างเกือบทั้งหมดไม่เคยเข้าร่วมสัมมนา แต่ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่ารัฐควรมีนโยบายเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาคความรุนแรงในสตรีที่มีอายุระหว่าง 15-21 โดยประเด็นที่ต้องเร่งแก้ไขอย่างเร่งด่วนคือ ประเด็น ปัญหา ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัว

ส่วนของการทดสอบสมมติฐาน นั้น เป็นดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 คุณลักษณะของประชากรศาสตร์ของสตรีในเขตกรุงเทพมหานครที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงต่อสตรีแตกต่างกัน

ผลการศึกษา พบว่าลักษณะของประชากรศาสตร์ ได้แก่ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ที่แตกต่างกันมีผลทำให้การเปิดรับสื่อ ข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงต่อสตรีแตกต่างกัน

โดยอายุ 26- 55 ปี จะมีพฤติกรรมการเปิดรับสื่อปัญหาความรุนแรงต่อสตรี มากกว่าผู้หญิง 15-25 ปี นอกจากนี้ผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี/เทียบเท่า และสูงกว่า จะมีพฤติกรรมการเปิดรับสื่อ มากกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-ม.3) มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-ม.6) และอนุปริญญา/ปวส. ส่วนผู้มีอาชีพกิจการส่วนตัวจะเปิดรับสื่อ มากกว่ากลุ่มที่มีอาชีพนักเรียน/นักศึกษา รับราชการ พนักงานบริษัทเอกชน และอาชีพรับจ้างอิสระนอกจากนั้น กลุ่มที่มีอาชีพ พ่อบ้าน/แม่บ้าน อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน และอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ จะมีพฤติกรรมการเปิดรับสื่อ มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพนักเรียน/นักศึกษา อีกด้วย

ในขณะที่รายได้ที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อทำให้การเปิดรับสื่อแตกต่างกัน

สมมติฐานข้อที่ 2 คุณลักษณะของประชากรศาสตร์ของสตรีในเขตกรุงเทพมหานครที่แตกต่างกัน จะมีระดับความรู้เกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงต่อสตรีแตกต่างกัน

ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะของประชากรศาสตร์คือ อาชีพที่แตกต่างกันทำให้ ความรู้ในเรื่องปัญหาความรุนแรงแตกต่างกัน โดยอาชีพนักเรียน/นักศึกษา รับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัทเอกชน อาชีพรับจ้างอิสระ พ่อบ้าน/แม่บ้าน และกิจการส่วนตัว มีความรู้ มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพอื่น ๆ และกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพรับราชการ มีความรู้ มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพ พนักงานรัฐวิสาหกิจ และพนักงานบริษัทเอกชน

ในขณะที่ อายุ การศึกษา และรายได้ที่แตกต่างกัน ไม่มีผลทำให้ระดับความรู้เกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงต่อสตรีแตกต่างกันแต่อย่างใด

สมมติฐานข้อที่ 3 คุณลักษณะของประชากรศาสตร์ของสตรีในเขตกรุงเทพมหานครที่แตกต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อสตรีแตกต่างกัน

ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะของประชากรศาสตร์คือ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ย/เดือน ที่แตกต่างกันทำให้การเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อสตรีแตกต่างกัน โดยกลุ่มที่อายุ 56 ปีขึ้นไป จะมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความรุนแรง มากกว่ากลุ่มอายุอื่น ๆ ทั้งหมด นอกจากนั้นกลุ่มที่มีอายุ 15-25 ปี และกลุ่มที่มีอายุ 36 -45 ปี จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงสตรี มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 26-35 ปี และกลุ่มตัวอย่างที่มี อาชีพ พนักงานรัฐวิสาหกิจ อาชีพรับจ้างอิสระ และกิจการส่วนตัว จะมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงสตรี มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพอื่น ๆ ทั้งหมด และรายได้เฉลี่ย/เดือนมีผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วม โดย กลุ่มที่มีรายได้ 25,001-30,000 บาท จะมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงสตรี มากกว่า กลุ่มที่มีรายได้น้อยกว่า 5,000 จนถึง 20,000 บาท และกลุ่มที่มีรายได้อยู่ระหว่าง 30,001-35,000 บาท นอกจากนั้น กลุ่มที่มีรายได้ 15,001- 20,000 บาท มีส่วนร่วมมากกว่า กลุ่มที่มีรายได้ระหว่าง 10,001- 15,000 บาท และกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ 20,001- 25,000 บาท มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงสตรี มากกว่า กลุ่มที่มีรายได้อยู่ระหว่าง 5,000 บาท-20,000 บาท

สมมติฐานข้อที่ 4 การเปิดรับสื่อเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงต่อสตรีของสตรีในเขตกรุงเทพมหานครมีผลต่อความรู้เกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงต่อสตรี

ผลการศึกษาพบว่า การเปิดรับสื่อและข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงต่อสตรีของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงต่อสตรีในทิศทางบวก กล่าวคือ ยิ่งบุคคลเปิดรับสื่อข่าวสารในเรื่องของความรุนแรงต่อสตรีมากเท่าไรก็ยิ่งมีความรู้เกี่ยวกับความรุนแรงต่อสตรีมากขึ้นเท่านั้น

สมมติฐานข้อที่ 5 ความรู้เกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงต่อสตรีของสตรีในเขตกรุงเทพมหานครมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อสตรี

ผลการศึกษาพบว่า ความรู้เกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงต่อสตรีของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อสตรี

สมมติฐานข้อที่ 6 การเปิดรับสื่อเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงต่อสตรีของผู้หญิงในเขตกรุงเทพมหานครมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อสตรี

ผลการศึกษาพบว่า การเปิดรับสื่อเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงต่อสตรีของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อสตรี

อภิปรายผล

จากการสรุปผลการศึกษาดังกล่าว ในประเด็นเรื่องลักษณะทางประชากรศาสตร์กับพฤติกรรมการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงต่อสตรี พบว่า สตรีที่มีอายุ 26-55 ปี มีพฤติกรรมการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงต่อสตรี มากกว่าสตรีอายุ 15-25 ปี ซึ่งสอดคล้องกับ กิติมา สุรสุนธิ (2544, น. 19-20) ที่ได้กล่าวไว้ว่า คนที่มีอายุมากจะมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารประเภทหนัก ๆ ปัญหาการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม อีกทั้งผลการศึกษาดังกล่าวยังสอดคล้องกับ ชาวหนังสือพิมพ์คม ชัด ลึก (24 พ.ย. 2549, น. 2) ที่ระบุว่าหลังจากกระทรวงสาธารณสุข ตั้งศูนย์พิงได้ เพื่อช่วยเหลือเด็กและสตรีที่ตกเป็นเหยื่อของความรุนแรงตั้งแต่เดือนกันยายน 2548-กันยายน 2549 พบว่าในช่วงเวลาดังกล่าว กลุ่มสตรีที่มีอายุ 20 ปีขึ้นไป เป็นกลุ่มที่เข้ามาขอปรึกษาและขอข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาความรุนแรงต่อสตรีจากศูนย์พิงได้มากที่สุด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสตรีในวัย 26- 55 ปี นั้น เป็นวัยที่เอาใจใส่ในเรื่องสิทธิ ปัญหาความรุนแรงที่จะเกิดกับตนเอง มีความระมัดระวังในการดำเนินชีวิตมากกว่าสตรีวัย 15- 25 ปี ประกอบกับสตรีในวัยนี้เป็นวัยผู้ใหญ่ มีลูกมีหลาน และด้วยความเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ ผ่านประสบการณ์ในชีวิตมากกว่าทำให้สนใจในปัญหาสังคมที่จะเกิดขึ้นกับตนเองและคนใกล้ชิด

นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี/เทียบเท่า และสูงกว่า มีการเปิดรับสื่อ มากกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตอนปลาย และอนุปริญญา/ปวส. ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ยุบล เบญจรงค์ (2534, น. 68) ที่พบว่าคนที่มีการศึกษาสูงมักจะเปิดรับข่าวสารมากกว่าคนที่มีการศึกษาต่ำ โดยมักนิยมเปิดรับข่าวสารในเรื่องเกี่ยวกับสาธารณสุข โดยเนื้อหาที่เปิดรับจะเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์ของตนเอง และเนื้อหาจะเป็นเรื่องที่น่าสนใจ และมีผลกระทบต่อสังคม

และผู้ประกอบอาชีพกิจการส่วนตัว/ค้าขาย มีการเปิดรับสื่อ มากกว่ากลุ่มนักเรียน/นักศึกษา ราชการ พนักงานบริษัทเอกชน และอาชีพรับจ้างอิสระ ซึ่งจากผลการศึกษาดังกล่าว ผู้วิจัยมีความเห็นว่า อาชีพดังกล่าว ไม่มีข้อจำกัดในเรื่องของเวลาและสถานที่ในการเปิดรับสื่อ ขณะที่ อาชีพพนักงาน นักศึกษา หรือข้าราชการนั้น จะต้องนั่งทำงานที่ทำงาน ซึ่งอาจจะสะดวกที่จะเปิดรับข่าวสารในบางช่วงเวลาเท่านั้น

ส่วนรายได้นั้น ไม่มีผลต่อพฤติกรรมการเปิดรับสื่อ อาจเนื่องมาจาก ประเด็นปัญหาความรุนแรงต่อสตรีนั้น เป็นประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างไม่ให้ความสำคัญกับปัญหาดังกล่าว และยังเห็นว่าไม่ใช่เรื่องของตนเอง ซึ่งสอดคล้อง กับทฤษฎีการเปิดรับสื่อและข่าวสาร ที่ โจเซฟ ที เคบแลนด์ (Klapper, 1960, p. 19) กล่าวว่า การที่บุคคลจะเลือกเปิดรับสื่อและข่าวสารจากแหล่งสารต่าง ๆ

เกิดจากปัจจัยในเรื่องของความสนใจและความต้องการ เพื่อนำมาใช้แก้ปัญหาหรือตอบสนองความต้องการของตนเอง

และผลการศึกษายังพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เปิดรับข่าวสารจาก สื่อโทรทัศน์มากที่สุด ในบรรดาสื่อมวลชน โดยเปิดรับอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งการที่กลุ่มตัวอย่างเปิดรับสื่อโทรทัศน์นั้น แสดงให้เห็นว่า สื่อโทรทัศน์ยังคงเป็นสื่อที่ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครให้ความสำคัญ ผลการศึกษานี้ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ วาริณี ชนธสิทธิ์ (2539, น. บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง “บทบาทของสื่อมวลชนกับการพิทักษ์สิทธิประโยชน์ของสตรีตามแนวคิดสังคมนิยมสตรีศึกษาเฉพาะสตรีในเขตกรุงเทพมหานคร” พบว่า สื่อโทรทัศน์เป็นสื่อกลุ่มตัวอย่างให้ความสนใจมากที่สุด โดยทำหน้าที่ในการให้ความข้อมูล ข่าวสาร ความรู้เพื่อเปลี่ยนแปลงด้านทัศนคติค่อนข้างจะประสบความสำเร็จ แต่ยังไม่อาจโน้มน้าวใจให้เกิดการมีส่วนร่วมในการพิทักษ์สิทธิประโยชน์ของสตรีได้อย่างเต็มที่

แม้ว่าภาพรวมของการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงต่อสตรี จะมีลักษณะดังกล่าว แต่ทว่าการเปิดรับข่าวสารของกลุ่มตัวอย่างนั้น ก็ยังคงแตกต่างกันไปตาม อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีกลุ่มสังคม (Social Category Theory) ของ เดอ เฟลอร์ (DeFleur, 1966, pp. 102) ที่กล่าวไว้ว่า บุคคลที่มีลักษณะทางสังคมคล้ายกัน เช่นเพศ เชื้อชาติ ระดับการศึกษา อาชีพ จะแสดงพฤติกรรมการสื่อสารคล้ายคลึงกัน

สำหรับเรื่องลักษณะประชากรศาสตร์ที่มีผลต่อความรู้ในเรื่องปัญหาความรุนแรงต่อสตรีนั้น พบว่ามีเพียงแค่ตัวแปรด้านอาชีพเท่านั้นที่ส่งผลต่อระดับความรู้ โดยอาชีพรับราชการจะมีระดับความรู้ในเรื่องปัญหาความรุนแรงต่อสตรีมากกว่าพนักงานรัฐวิสาหกิจและพนักงานบริษัทเอกชน เนื่องมาจากอาชีพรับราชการนั้น มีเวลาทำงานที่ชัดเจน และมีโครงสร้างระบบการทำงานอยู่ภายใต้การดูแลของรัฐโดยตรง ทำให้มีความใกล้ชิดกับปัญหาดังกล่าว และอาชีพรับราชการถือเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่ต้องทำหน้าที่ให้บริการและดูแลประชาชนโดยตรง รวมถึงมีส่วนในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม ประกอบกับ 1 ในประเภทปัญหาความรุนแรงของสตรีที่กฎหมายระบุไว้ นั้น อาจเกิดมาจากการกระทำของรัฐ หรือเกิดจากการปล่อยปะละเลยเอาใจใส่ของเจ้าหน้าที่รัฐ สิ่งเหล่านี้ทำให้อาชีพรับราชการจำเป็นจะต้องหาความรู้ให้กับตนเอง เพื่อป้องกันการเกิดปัญหาดังกล่าว

ในประเด็นเรื่อง ลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อสตรี มีประเด็นที่น่าสนใจคือ ลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันมีผลทำให้กลุ่มตัวอย่าง มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงแตกต่างกัน

จากผลการการศึกษา พบว่า กลุ่มอายุ 56 ปีขึ้นไปเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสตรีมากกว่ากลุ่มอายุอื่น ๆ ทั้งหมด ซึ่ง ทวีทอง พงษ์วิวัฒน์ (2527, น. 183) ได้พูดถึงการเข้ามามี

ส่วนร่วมว่าประชาชนจะต้องเกิดความสนใจ มีความห่วงใย กังวลร่วมกัน เกิดความเดือดร้อน หรือเกิดความไม่พึงพอใจต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในขณะนั้นก่อน จึงจะก่อให้เกิดความร่วมมือในเรื่องนั้น ๆ ผลการศึกษาทำให้สะท้อนว่า ประชาชนในวัย 56 ขึ้นไปหรือวัยทำงานตอนปลาย หรือวัยเริ่มเกษียณอายุ มีความสนใจ ใส่ใจและตระหนักปัญหาความรุนแรงของสตรี เป็นปัญหาที่สำคัญของสังคม การที่วัยนี้มีความสนใจอาจเนื่องมาจาก เป็นวัยที่มองสังคมในภาพกว้าง มีประสบการณ์ชีวิตมากกว่าวัยอื่น ๆ หรือที่เรียกกันว่าอาบน้ำร้อนมาก่อน อีกทั้งในวัยนี้ยังมีเวลาว่าง เนื่องจากเกษียณอายุ จึงมองหากิจกรรมเข้าร่วม ซึ่งประเด็นปัญหาความรุนแรงต่อสตรีนั้น เป็นเรื่องที่ตระหนักได้ว่า หากไม่ได้รับการแก้ไข ปัญหาของสังคมจะเกิดตามมา นอกจากนี้วัย 56 ปีขึ้นไปเป็นวัยที่มีบุตรหลาน ทำให้เป็นห่วงความปลอดภัยของคนใกล้ตัว ส่งผลทำให้เริ่มที่อยากจะเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อป้องกันปัญหาดังกล่าว

นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาอนุปริญญา/ปวส. มีส่วนร่วมในการแก้ไข ปัญหาความรุนแรงต่อสตรีมากกว่ากลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า ซึ่งสอดคล้องกับรายงาน การศึกษาโครงการสารภีพบว่า กลุ่มที่มีระดับการศึกษาสูงจะเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการแก้ไข ปัญหาสังคมมากกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำ และกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ อาชีพรับจ้างอิสระ เข้ามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงมากกว่ากลุ่มอาชีพอื่น ๆ อาจเป็นเพราะว่าอาชีพดังกล่าว มีความเกี่ยวข้องกับสังคม ส่วนอาชีพรับจ้างอิสระนั้น มีเวลาการทำงานที่ยืดหยุ่น สามารถเข้าร่วมกิจกรรมหรือเข้าไปมีส่วนร่วมได้โดยไม่มีเงื่อนไขเรื่องเวลาเข้ามาเกี่ยวข้อง

และกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้เฉลี่ย 20,500-30,000 บาทจะมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหามากกว่าผู้ที่มีรายได้ต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Brown น. 107 ที่พบว่าผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมมักมีฐานะแตกต่างกันออกไป คนที่มีรายได้สูงมักจะเข้าร่วมกิจกรรมอย่างแข็งขัน มากกว่าผู้ที่มีรายได้ต่ำ

อย่างไรก็ตาม การศึกษาครั้งนี้พบว่า การเปิดรับสื่อและข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงต่อสตรีของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ ในทิศทางที่สัมพันธ์กัน ยิ่งบุคคลมีการเปิดรับสื่อมากก็จะมีความรู้ในเรื่องปัญหาความรุนแรงต่อสตรีมากขึ้น สอดคล้องกับ สุรพงษ์ ไสธนะเสถียร (2533, น. 120-122) ได้กล่าวถึง “ความรู้” จากความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรม ซึ่งความรู้ นั้น อาจส่งผลต่อพฤติกรรมที่แสดงออกของมนุษย์ได้

นอกจากนี้ยังพบว่า ความรู้เกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงต่อสตรีและการเปิดรับสื่อของกลุ่มตัวอย่าง ไม่มีความสัมพันธ์กับการเข้าไปมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของแคลิเปอร์ (Klapper, 1969, p. 49) ที่กล่าวว่า สื่อมวลชนไม่มีผลกระทบต่อผู้รับสารโดยตรง หรือมีก็เพียงเล็กน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ประเด็นปัญหาความรุนแรงต่อสตรียังไม่เป็น

ประเด็นกลุ่มตัวอย่างให้ความสนใจ จนเกิดเป็นความรู้สึกที่อยากจะเข้าไปร่วมในการแก้ไขปัญหา และผู้วิจัยยังมองว่า นอกจากปัจจัยในเรื่องของความรู้ หรือการเปิดรับสื่อที่นั่นยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง อีกหลายปัจจัยที่จะส่งผลกระทบต่อความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อสตรีเช่น เรื่องของ สภาพแวดล้อม ประสบการณ์ส่วนบุคคล ความเชื่อ และวัฒนธรรมทางสังคมที่แตกต่างกัน

จากข้อค้นพบในการศึกษาดังกล่าวจึงอาจสรุปประเด็นปัญหาความรุนแรงต่อสตรีที่สำคัญ ๆ ในประเทศไทยได้ดังนี้

1. การแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อสตรีในประเทศไทยยังคงเป็นคงเป็นปัญหาสำคัญ และอาจต้องใช้ระยะเวลาในการแก้ไขอีกยาวนาน เพราะจากผลศึกษาแสดงให้เห็นว่า แม้สตรีจะมีความรู้สูง (ระดับปริญญาตรี) แต่ก็มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับความรุนแรงในระดับที่น้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ปัญหาเรื่องความรุนแรงของสตรีในสังคมไทยเป็นปัญหาที่สะสมมาเป็นเวลานาน ประกอบกับค่านิยมที่ยังคงฝังรากลึก ตามแนวความคิดปัญหาความรุนแรงต่อสตรี ที่มองเห็นคุณค่าของสตรีในลักษณะที่ยังคงคิดว่าผู้ชายเป็นใหญ่ มองสตรีเป็นเพียงสินค้าหรือวัตถุทางเพศ ประกอบกับค่านิยมที่ว่า “ไฟในอย่านำออก ไฟนอกอย่านำเข้า” เป็นแนวคิดที่ส่งผลให้ผู้หญิงซึ่งถูกระทำความรุนแรง มักจะเก็บปัญหานี้ไว้ไม่บอกใคร หรือคิดว่าเป็นเวรกรรม และยอมทนต่อความรุนแรง

2. การแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อสตรีต้องมีการวางกลยุทธ์เชิงเนื้อหามากขึ้น เนื่องจากพบว่า การนำเสนอข่าวสารทั้งจากสื่อโทรทัศน์ วิทยุและหนังสือพิมพ์ และส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปของข่าว ส่วนเนื้อหาที่นำเสนอส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของกรข่มขืน ทารุณกรรม แต่ขาดเนื้อหาในด้าน การแก้ไขปัญหา เรื่องกฎหมายที่เป็นประโยชน์ ซึ่งมักจะต้องอยู่ในรายการสนทนา ตอบปัญหา หรือเกร็ดความรู้สั้น ๆ ซึ่งรายการเหล่านี้พบอยู่ในปริมาณที่น้อย

ข้อเสนอแนะทั่วไป

ผลการศึกษาครั้งนี้ สามารถนำไปเป็นข้อมูลประกอบการศึกษาและประเมินผลในเรื่องของประเภทสื่อที่ใช้ในการเผยแพร่ ความรู้ เรื่องความรุนแรงต่อสตรี และสามารถนำไปเป็นแนวทางใน พัฒนา ปรับปรุง นโยบายการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาต่อสตรี หลังจากการศึกษาผลการศึกษาแล้ว ผู้วิจัยขอเสนอแนะดังนี้

1. การผลิตสื่อเพื่อการเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงต่อสตรีผ่านสื่อต่าง ๆ ควรคำนึงถึงลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้รับสารด้วย โดยเฉพาะปัจจัยทางด้านอายุ ระดับ

การศึกษา และอาชีพ เพราะมีผลต่อการเปิดรับข่าวสารจากสื่อ ดังนั้นหาผู้ผลิตเข้าใจความแตกต่างของผู้รับสารแล้ว ก็จะทำให้การส่งสารแต่ละครั้งมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน และภาคประชาชน ควรสร้างบุคลากรที่มีความรู้ต่อปัญหาความรุนแรงต่อสตรีอย่างแท้จริง ในการให้ข้อมูลที่ถูกต้องอันจะทำให้ประชาชนเกิดความเชื่อถือในสารที่ได้รับ และพร้อมเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเต็มที่

3. หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องควรเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงต่อสตรีให้แก่ประชาชนเพิ่มมากขึ้น โดยเพิ่มช่องทางการสื่อสารและการนำเอาสื่อต่าง ๆ ที่ประชาชนนิยมเปิดรับมาใช้ร่วมกันให้เป็นประโยชน์เพื่อสามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารoundต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษารoundนี้คือ แบบสอบถาม ที่ส่วนใหญ่เป็นคำถามปลายเปิด งานวิจัยในครั้งหน้าจึงควรมีการศึกษาด้วยวิธีการอื่น เช่น การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เพื่อทราบความต้องการของผู้รับสารที่ชัดเจนมากขึ้น ทั้งในด้านเนื้อหา ช่องทางการสื่อสาร และความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ